

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 08.04.2020

Vår ref.: 201707386-167

Arkiv: 517

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Anne Folstad Hagen

Vedtak om ytterligere avbøtende tiltak av hensyn til reindriftens vårflytting 2020 - Øyfjellet vindkraftverk -Vefsn kommune, Nordland Fylke.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til detaljplan, og miljø-, transport og anleggsplan (MTA) for Øyfjellet vindkraftverk, datert 07.05.2019 (NVE ref: 201707386-38), NVEs godkjenningsvedtak, datert 18.12.2019 (NVE ref: 201707386-83) med bakgrunn for vedtak om konsesjonsendringer og godkjenning av MTA, detaljplan og andre konsesjonsvilkår. Vi viser videre til søknad fra Øyfjellet Wind AS om godkjenning av plan for gjennomføring av reindriftas vårtrekk, datert 09.03.2020 (NVE ref: 201707386-145).

Vedtak:

NVE fastsetter følgende ytterligere avbøtende tiltak av hensyn til reindriftens vårflytting 2020:

- Øyfjellet Wind AS skal yte et tilskudd på inntil 500 000 kroner som Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt kan benytte til å effektivisere vårflyttingen 2020 og redusere eventuelle skadevirkningene fra anleggsarbeidet. Beløpet skal utbetales mot fremleggelse av dokumentasjon som viser hva midlene blir benyttet til, som for eksempel utgifter til ekstra gjeting eller bistand fra helikopter.
- Øyfjellet Wind AS skal ikke gjennomføre anleggsarbeid i vindkraftverket uten skriftlig samtykke fra reinbeitedistriktet i perioden 10. april til 10. mai 2020.

Vedtaket har hjemmel i energiloven § 10-1 første ledd, jf. energilovforskriften § 9-3 og i konsesjonen, datert 11.10.2018 post 15 (NVE ref: 201104174-149), og vedtak om godkjenning av detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan og andre konsesjonsvilkår av 18.12.2019.

Bakgrunn

Avbøtende tiltak av hensyn til reindriften

I anleggskonsesjonen, datert 11.10.2018, er det fastsatt følgende vilkår:

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord

Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

- Eolus Vind Norge AS (*Øyfellet Wind AS*) skal legge til rette for at det inngås avtale med Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt om et forslag til avbøtende tiltak for reindriften i området for anleggs- og driftsfasen. Forslaget skal blant annet sikre adkomst til vinterbeitene i nordvest ved avbøtende tiltak knyttet til flyttleien gjennom planområdet. Tiltak for å sikre flytting til og fra vinterbeitene i nordvest skal forelegges Fylkesmannen i Nordland for vurdering etter reindriftsloven. Forslag til avbøtende tiltak skal presenteres i detaljplanen for tiltaket, jf. vilkår 12. Detaljplanen skal godkjennes av NVE. Dersom det ikke oppnås enighet mellom konsesjonær og reinbeitedistrikt om avbøtende tiltak, må NVE konsultere reinbeitedistriktet før detaljplanen kan godkjennes.

Det ble ikke oppnådd enighet mellom partene om avbøtende tiltak som forutsatt i konsesjonen. NVE konsulterte derfor reinbeitedistriktet før vedtaket vårt fra 18.12.2019, som bestemt i konsesjonsvilkåret. Etter NVEs vurdering beskriver MTA- og detaljplanen aktuelle tiltak for å redusere ulemper for reindriften i anleggs- og driftsfasen i samsvar med vilkåret i konsesjonen. NVE har lagt til grunn at de foreslåtte avbøtende tiltakene som er presentert i MTA- og detaljplanen, gjennomføres i samråd med reinbeitedistriktet, jf. bakgrunn for vårt vedtak 18.12.2019 som godkjenner detalj- og MTA-planen på side 18. I NVEs vedtak fra 18.12.2019 er det i tillegg satt følgende vilkår av hensyn til reindriften:

- Adkomst til vinterbeitene i nordvest (vinterbeitesone 5) skal sikres i form av tilrettelegging for flytting gjennom planområdet. Plan for tilrettelegging for flytting gjennom planområdet skal oversendes NVE. Konsesjonær skal legge til rette for at det inngås avtale med Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt om plan for tilrettelegging for flytting gjennom planområdet i anleggs- og driftsfasen. Dersom det ikke oppnås enighet mellom reinbeitedistriktet og konsesjonær skal saken sendes NVE til godkjenning innen 10.03.2020.
- Anleggsvirksomhet, som berører flytting av rein, skal stanses under flyttingen.

I bakgrunn for vedtak om konsesjonsendringer, MTA og detaljplan (18.12.2019) skriver NVE følgende:

«Etter NVEs vurdering vil flytting av rein gjennom planområdet i tilstrekkelig grad sikre tilgangen til vinterbeitene i nordvest. NVE vil stille vilkår om at denne løsningen benyttes. I anleggsfasen, fram til adkomst- og internveiene er utbygd, skal flyttingen foregå ved driving gjennom planområdet. NVE vil stille vilkår om at anleggsvirksomhet, som berører flyttingen, skal stanses under flyttingen. NVE forutsetter at flyttingen planlegges og gjennomføres effektivt.»

I tillegg til krav om å avbøte skadevirkningene fra vindkraftverket gjennom å sikre adkomst til vinterbeitene i nordvest, legger NVE i vedtaket opp til at partene skal bli enige om en avtale som ytterligere reduserer skadevirkningene for reinbeitedistriktet. Dersom det ikke er oppnådd enighet innen 10.3.2020, skal saken sendes NVE til godkjenning. Datoen er satt av hensyn til en avklaring før flyttingen.

Partene har ikke blitt enige om en plan for tilrettelegging for flytting gjennom planområdet i forbindelse med vårflyttingen 2020 som bestemt i vårt vedtak fra 18.12.2019. NVE har derfor mottatt en søknad fra Øyfellet Wind AS om godkjenning av en plan for gjennomføring av reindriftas vårtrekk, datert 09.03.2020.

Vårflyttingen 2020

Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt flyttet før jul 2019 hovedflokken til distriktets vinterbeite sone 5. Flyttingen skjedde med lastebil/ferge med opplasting fra anlegget på Sjømoen. Flyttingen tilbake til vårbeite/kalvingsland vil finne sted i perioden april-mai 2020. Flyttingen planlegges langs den

tradisjonelle flyttveien gjennom planområdet for vindkraftverket. I perioden flyttingen forventes å skje er det også planlagt anleggsarbeid i den sørlige del av planområdet.

Konsesjonærs forslag til gjennomføring av vårtrekket:

NVE mottok søknad om godkjenning av plan for gjennomføring av vårtrekket 2020 den 09.03.2020 (NVE ref: 201707386-145). Det vises til forslag til «utkast til avtale» oversendt reinbeitedistriktet den 14.02.2020.

Forslaget til avtale består av følgende punkter:

For å legge til rette for rask gjennomflytting tilbyr Øyfjellet Wind AS å bidra med tilskudd til samlingen av rein før flyttingen finner sted.

- Øyfjellet foreslår å dekke kostnadene til bruk av helikopter ved samling av reinen, oppad til x kr.
- Øyfjellet tilbyr å bidra til dekning av kostnader til innkjøp av materiell til sperregjerder etc. om reinbeitedistriktet finner dette formålstjenlig. Dette også oppad begrenset til x kr.
- Øyfjellet og Jillen-Njaarke skal holde hverandre gjensidig orientert om hverandres virksomhet før flyttingen finner sted.
- Jillen-Njaarke skal varsle Øyfjellet om flyttingen av hovedflokken senest [...] dager før flytting gjennom den sørlige delen av vindparkområdet.
- Så fremt Jillen-Njaarke ber om det skal Øyfjellet stanse anleggsvirksomheten innenfor planområdet i én dag.
- Anleggsmaskiner som kan virke forstyrrende inn på flyttingen skal flyttes etter nærmere avtale. Det samme gjelder andre praktiske forhold.

Høring

NVE har forelagt konsesjonærs forslag til plan for flytting av rein i vårtrekket for Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt og Fylkesmannen i Nordland.

Følgende merknader har kommet inn:

Jillen-Njaarke

Avtaleutkastet fra Øyfjellet Wind forutsetter flytting på én dag. Reinbeitedistriktet sier dette er fysisk umulig. Reineierne er opptatt av å kunne holde reinflokken mest mulig samlet under beiting i de ulike årstidsbeitene. Ved å ha kontroll på dyrene kan man forhindre tap av reinsdyr til bl.a. rovvilt. En god samling av reinflokken i forkant av flyttingen mellom årstidsbeiter er også viktig. 100 % samling av flokken er derimot umulig. Det vil alltid være igjen mindre flokker etter samling. For å "fange opp" mindre flokker eller streifdyr som har blitt igjen på f.eks. vinterbeite, vil disse dyrene lettest kunne kontrolleres ved å "fange" dem opp i en større reinflokk. Reinbeitedistriktet sier en av grunnene til at de flyttet reinflokken tilbake til Hundåla er nettopp for å kunne "fange opp" rein som ble igjen i dette området da de flyttet reinflokken fra området våren 2019. En annen grunn til gjentatt vinterbeiting med rein i Hundåla, og vinterbeitesone 5 er at det er godt med beite i området. Reinbeitedistriktet sier det er ingen nyhet for konsesjonær at det har vært rein i planområdet det siste året. I mai 2019 krevde reinbeitedistriktet stans i helikopterflyging pga. reinkalving i området.

Hundålsvatnet kan ikke benyttes som følge av vassdragsreguleringen. På grunn av reguleringen av vannet er det farlig å ferdes på isen for både rein og reingjetere. Flytting må derfor skje gjennom planområdet.

Det vises videre til brev fra reinbeitedistriktet av 20.03.2020 (NVE ref. 201707386-157), der NVE bes om å fastsette restriksjonsperiode for anleggsvirksomhet i planområdet i perioden 1. april til og med 31. mai 2020. Her redegjøres det for de faktiske forholdene rundt flytting av rein og hvorfor det er nødvendig med restriksjonsperiode fra 1. april til og med 31. mai:

Flytting av reinflokken må skje på de essensielle flyttleiene som går gjennom planområdet

Flytting gjennom planområdet må skje i flere puljer. Det er ikke praktisk gjennomførbart å samle hele flokken til en samlet flytting gjennom planområdet. Dette skyldes blant annet at flokken er spredt over store områder. Flytting må derfor skje i puljer som hver vil gå over flere dager. Dette pga. geografisk avstand, og behov for beitero. Flyttingen må også koordineres med hindringer i andre ender av trekkleia.

Det er en betydelig fare for at deler av flokken kan bli værende igjen på vinterbeitene. Det vil si at de ikke lar seg flytte gjennom hele planområdet til vårbeitene. Dette handler dels om det tidsmessige aspektet ved flyttingen, samt klima og beiteforhold. En mulig konsekvens av dette er at deler av flokken vil kalve i vinterbeiteområdene eller i planområdet. Dersom dette skulle skje er det avgjørende at reinen får ro i tiden etter kalvingen. Pregningsperioden er den mest avgjørende perioden i både kalven og simlens liv. Kalvene er ekstremt sårbare og kan lett gå tapt til rovvilt eller andre omstendigheter dersom de ikke får ro til å vokse seg sterke. Så snart kalvene er sterke nok kan de flyttes til hovedflokken.

Reinbeitedistriktet viser til Reindriftsloven § 65 (1). Det vises til det særskilte vern reindriften har i sårbare perioder. Det understrekes at en slik særskilt aktsomhetsplikt gjelder for utbygger som har omfattende anleggsvirksomhet i de sentrale områdene som kan få dramatiske konsekvenser for reinflokken.

Reinbeitedistriktet skriver at om de skulle flyttet alle reinsdyrene på én dag vil det i praksis bety at over 2000 rein, hvorav nærmere 90 % er drektige simler, må «sprinte» gjennom planområdet, over jernbanen og motorveien. De skriver videre at selv om dette hadde vært teoretisk mulig, er det åpenbart at en så stor flokk ville vært umulig å kontrollere og ville spredt seg over store områder. Dette ville igjen ført til at store deler av flokken hadde forsvunnet for gjeterne og reindriften ville dermed mistet kontrollen over reinsdyrene i kalvingstiden og sommersesongen, med fatale konsekvenser.

Reinbeitedistriktet viser til reindriftsloven § 22 som gir reindriften rett til «[...] fritt og uhindret å drive og forflytte rein i de deler av reinbeitedistriktet hvor reinen lovlig kan ferdes og adgang til flytting med rein etter tradisjonelle flyttleier.» og at utbygger derfor ikke har rettslig adgang til å hindre reindriften flytting av flokken langs flyttleia. Det understrekes at det kun er landbruks- og matdepartementet som har delegert kompetanse til å fatte vedtak om stenging av flyttleia.

Fylkesmannen i Nordland

Vinterbeiter er den begrensende faktoren for Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. Selv om distriktet har store arealer, er de likevel presset på alle kanter av ulike utbygginger. De er avhengig av å disponere beitene på en best mulig måte for å kunne ha det antall dyr de har. For å unngå overbeite vil distriktet alltid ha en rullering av hvilke beiter som blir benyttet, og områdene kan ligge brakk i flere år mellom hver gang de benyttes. Valg av beiteområder vil også påvirkes av vær og klima, og det kan også være behov for å spre reinen utover for å sikre at det blir nok mat. I år (2019/2020) har det vært en spesielt vanskelig situasjon med mye utilgjengelige beiter på grunn av mye is og store snømengder.

Flytting av rein må være fullført før kalvingen starter, men den kan heller ikke starte før det er tilgjengelige beiter for reinen underveis og på vårbeitene. Flytting fra vinterbeite til vårbeite kan være en kritisk periode. Været styrer derfor når flyttingen starter. På kysten kan det være barmark og full vår, mens det i høyfjellet er full vinter og ikke noe tilgjengelig beite på denne tiden. Reinen flyttes etter hvert som det blir tilgjengelig beite mot kalvingslandet. Om været skifter fra varmt og fint til nordavær og full vinter, vil tineprosessen stoppe opp og også flyttingen bremses. Fordi det er været som bestemmer både når flyttinga starter og hvor lang tid den tar, er det vanskelig for reindrifta å binde seg til et bestemt tidspunkt lang tid i forveien. Det er også like vanskelig å si at flyttingen skal være gjennomført i løpet av en bestemt tidsperiode så lenge den ikke tar høyde for både tidlig start på flyttinga og sein avslutning.

Fylkesmannen beskriver at det er praktiske og dyrevelferdsmessige grunner til at reinbeitedistriktet har tradisjon for å flytte med bil til vinterbeitet og på tradisjonelt vis mot vårbeitet. På våren er reinen generelt i dårligere kondisjon enn på høsten. Simlene er drektige og må ha ro. Om de ikke får det kan de kaste kalven. Transport på bil vil være en mye større belastning og medføre et langt høyere stressnivå enn naturlig flytting der reinen får bruke den tida den trenger og stoppe/beite underveis.

Fylkesmannen påpeker at det både i konsesjonen og godkjenning av MTA-planen ligger vilkår om at utbygger skal sikre at reindrifta har adkomst til vinterbeitene gjennom tilrettelegging for flytting gjennom planområdet, både i anleggs- og driftsfasen. Etter Fylkesmannens vurdering må dette skje på en måte som ivaretar reindriftras behov. Fylkesmannen har forståelse for at utbygger har dårlig tid, men vil samtidig understreke viktigheten av at reindrifta får tid og rom til å gjennomføre flyttingen på en forsvarlig måte.

Etter en lang vinter med svært vanskelige beiteforhold er reinen spredt ut over større arealer, og det må brukes betydelig tid på å få den samlet. Distriktet har ikke gjerdeanlegg i området som gjør at all reinen kan samles over en periode og flyttes samlet. Det er praktisk umulig å få med all rein i første omgang da den er spredt over et større område etter en lang vinter. Noen rein vil trekke etter i mindre flokker av seg selv, og noe må hentes. Noen mindre flokker vil trolig kalve i området og må flyttes seint i mai, etter at kalvingen er ferdig. Det er en fare for at reinen vil unngå områdene det er/har vært byggeaktivitet, og det blir ekstraarbeid med å få de forbi dette området.

Flytting med bil er ikke et alternativ i dette tilfellet.

Stenging av flyttleier

Fylkesmannen påpeker at flyttleier har et særlig vern etter reindriftslovens § 22, og at det er ikke lov å iverksette tiltak som hindrer bruk av flyttleiene. Det er flyttleias funksjon som er vernet, og ikke bare et konkret begrenset areal eller terrengformasjon. Den som er ansvarlig for at flyttleia ikke kan brukes uhindret er ansvarlig for å finne tilstrekkelige avbøtende tiltak, og alternativt søke departementet om omlegging av flyttleia.

En søknad om permanent og/eller midlertidig omlegging av flyttlei skal sendes til Landbruks- og matdepartementet via Fylkesmannen i Nordland. Etter at Fylkesmannen har vurdert søknaden oversendes den til departementet for endelig avgjørelse. Fylkesmannen i Nordland har pr. i dag ikke mottatt søknad om midlertidig eller permanent stenging av flyttleia. Fylkesmannen presiserer videre at dette arbeidet anses som stenging av flyttleia og ber om at det ryddes opp i dette. Så lenge det ikke er gjort, anser de ikke reindriftras krav om en lengre stans som urimelig. Med bakgrunn i dette ber Fylkesmannen i Nordland NVE sette krav om stans i arbeidet som er lang nok til å ivareta reindriftras behov.

Gjerdeanlegg

Når det gjelder permanente gjerder påpeker Fylkesmannen at dette ikke kan oppføres uten godkjenning av Landbruks- og matdepartementet, jf. reindriftslovens § 24. Godkjenning av større anlegg kan først gis etter en fagkyndig vurdering av de samlede miljømessige virkninger, sammenholdt med de reindriftsfaglige behov for anlegget. Fylkesmannen ber om at søknad om oppføring av gjerde sendes Fylkesmannen før det eventuelt føres opp.

Fylkesmannen viser videre til sin høringsuttalelse til MTA-plan av 18.06.2019.

Møte mellom partene 03.04.2020

Den 03.04.2020 ble det avholdt et møte for å sondere muligheter for ytterligere avbøtende tiltak for vårflyttingen 2020. Deltagere var Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt, Øyfjellet Wind, advokatfirmaet Haavind, advokatfirmaet Dalan og NVE.

I etterkant av møtet mottok NVE et nytt forslag til avbøtende tiltak fra Øyfjellet Wind, datert 06.04.2020.

NVE mottok kommentarer til Øyfjellet Winds nye forslag til avbøtende tiltak fra Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt den 06.04.2020. Det nye forslaget fra Øyfjellet Wind er ikke sendt på ytterligere høring.

Øyfjellet Winds nye forslag til avbøtende tiltak:

Øyfjellet Wind legger til grunn at distriktet skal være ute av vinterbeitesone 5 før 15. april, jf. bl.a. gjeldende distriktsplan. De mener derfor at under normale forhold vil vårflyttingen i hovedsak være gjennomført innen 25. april. De kan ikke se at det foreligger ekstraordinære forhold som begrunner en forsinkelse av flyttingen.

Perioden frem til 25. april 2020:

- Øyfjellet Wind vil forplikte seg til ikke å bedrive noen form for anleggsaktivitet i planområdet vest for den planlagte trafostasjonen på Middageidklumpen i perioden frem til 25. april 2020.
- Øyfjellet Wind mener reinen ikke vil bli nevneverdig forstyrret av en begrenset anleggsaktivitet øst for trafotomten. Øyfjellet Wind kan likevel tilpasse sin anleggsdrift også øst for trafotomten når distriktets hovedflokk flyttes gjennom det aktuelle området. De er villige til å avvente støyende arbeider som sprengning og lignende, inntil hovedflokken har passert. Dette krever at Øyfjellet Wind varsles om hovedflokkens passering senest ett døgn på forhånd.
- Øyfjellet Wind vil påta seg å flytte anleggsmaskiner plassert ved den aktuelle trafotomten når flyttingen av hovedflokken pågår, så lenge maskinene kan ses fra flyttleien.
- Øyfjellet Wind vil avvente aktivitet knyttet til vindmålemastene så lenge flyttingen pågår, herunder helikopteraktivitet mv. Øyfjellet Wind må varsles om passeringen senest ett døgn på forhånd.

Perioden fra 25. april 2020 og frem til 10. mai 2020: Det planlegges anleggsaktivitet vest for trafotomten i denne perioden.

- Hvis hovedflokken fortsatt er på flytt forbi anleggsområdet i denne perioden, vil Øyfjellet Wind foreta en full stans av all anleggsaktivitet vest for trafotomten. Øyfjellet Wind må varsles om hovedflokkens passering senest ett døgn på forhånd. De ser for seg at dette vil dreie seg om max 2 døgn.

- Øyfjellet Wind vil flytte eventuelle anleggsmaskiner fra vestsiden til østsiden av trafotomten ved Middageidklumpen når flyttingen av hovedflokken pågår. Øyfjellet Wind må varsles om passeringen senest ett døgn på forhånd.
- Øyfjellet Wind kan foreta kortere stans av anleggsmaskiner vest for trafotomten inntil etternølere av rein har passert. Det må etableres et varslingsystem mellom distriktet og Øyfjellet Wind.
- Ved observasjon av reinsdyr vil Øyfjellet Wind utvise forsiktighet i anleggsaktiviteten, inntil dyrene har passert.

Felles for periodene:

- Det må etableres hensiktsmessige systemer for informasjonsutveksling og varsling om rein på flytt.
- For øvrig støtte og kostnadsdekning viser Øyfjellet Wind til sitt brev til NVE, datert 09.03.2020.

Jillen-Njaarke reinbeitedistrikts kommentar (06.04.2020) i etterkant av møtet 03.04.2020.

Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt påpeker at flyttingen av rein varierer fra år til år, avhengig av f.eks. vær og klima. Det har ikke vært mulig å planlegge årets vårflytting pga. anleggsarbeidet som har pågått siden jul og fordi det ikke har vært avklart restriksjonsperiode og anleggsstans. Det kan derfor ikke forventes at vårflyttingen skal være gjennomført innen 25. april.

Reinbeitedistriktet er ikke enig i at anleggsarbeid øst for trafotomten ikke vil påvirke flyttingen. Etter reinbeitedistriktets syn er anleggsarbeid med sprenging og tunge maskiner inklusive helikopter o.l., virksomhet som vil forstyrre en reinflokk på flere kilometers avstand. Dette vil vanskeliggjøre eller umuliggjøre flyttingen.

Perioden fra 25. april 2020 – 10. mai 2020:

- Periodens avgrensning frem til 10. mai er for kort.
- Det kan ikke være anleggsvirksomhet i dette området under flyttingen, hverken på østsiden eller vestsiden av trafotomten. Anleggsarbeidet vil trolig forstyrre reinen allerede før de begynner på flyttleien

Felles for periodene:

Reinbeitedistriktet ser det som positivt at utbygger vil utvise forsiktighet i anleggsarbeidene ved flytting av rein. Reindriften oppfatter likevel at utbygger synes å være av den oppfatning at anleggsarbeid ikke er spesielt forstyrrende for reinen. Hva det menes med å «utvise forsiktighet» fremstår usikkert.

Distriktets øvrige merknader:

- Reinbeitedistriktet har behov for en romslig restriksjonsperiode for å sikre at flyttingen skjer forsvarlig. Anleggsarbeidene må ikke gjenopptas før flyttingen er gjennomført.
- Reinbeitedistriktet kan holde utbygger orientert om flyttingen og varsle utbygger så snart flyttingen er gjennomført. Dersom flyttingen går bra vil det bety at utbygger kan gjenoppta anleggsarbeidet før restriksjonsperioden har utløpt.
- Reinbeitedistriktet vil vurdere og benytte alle virkemidler for å gjøre vårflyttingen mest mulig effektiv, forutsatt at utbygger dekker disse utgiftene. F.eks. helikopter eller økt mannskap. Unntaket er gjerdeanlegg. Dette er ikke gjennomførbart på kort varsel.

NVEs vurdering

Gjennom konsesjonen og vårt vedtak fra 18.12.2019 som godkjenner detaljplanen og MTA-planen, er Øyfjellet Wind AS gitt en rett til å bygge vindkraftverket på nærmere fastsatte vilkår. Vedtaket fra 18.12.2019 er påklaget av Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. NVE besluttet 8.1.2020 å ikke utsette iverksettelsen av vedtaket inntil klagen er avgjort.

Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt har rett til å benytte planområdet til vårflyttingen som nå planlegges gjennomført fra starten av april. I konsesjonen, MTA-planen og NVEs godkjenningsvedtak fra 18.12.2019 er det fastsatt avbøtende tiltak av hensyn til å redusere skadevirkningene for reindriften. Ett av de avbøtende tiltakene er at partene skal bli enige om en plan for flyttingen og at saken sendes til godkjenning til NVE innen 10.3.2020 dersom det ikke oppnås enighet. NVE kan da eventuelt fastsette ytterligere avbøtende tiltak av hensyn til reindriftens flytting gjennom planområdet.

Partene har ikke blitt enige om en plan for flyttingen og NVE skal derfor ta stilling til om det er nødvendig å fastsette ytterligere avbøtende tiltakene av hensyn til vårflyttingen 2020. Omfanget av de avbøtende tiltakene må stå i et rimelig forhold til tiltaket og dets virkninger.

Eksisterende avbøtende tiltak

I vårt vedtak fra 18.12.2019 er det blant annet bestemt følgende avbøtende tiltak:

«Anleggsvirksomhet, som berører flytting av rein, skal stanses under flyttingen»

I tillegg har NVE godkjent de foreslåtte avbøtende tiltakene i MTA-planen. Vi viser til vår bakgrunn for vedtak fra 18.12.2019:

- «Holde distriktet fortløpende oppdatert om større aktiviteter som kan være av betydning for reindrifta
- Etablere tydelige rutiner for særlig forstyrrende aktiviteter i anleggsperioden
- Sikre at transport- og anleggsarbeiderne har god kjennskap til reindrifta.
- Reindrifta må holde utbygger oppdatert om aktiviteter som kan ha betydning for anleggsarbeidet
- Oppnevning av kontaktpersoner for begge parter og etablering av informasjonsrutiner
- Eventuell justering av veitraseer eller veiskjæringer slik at flyttingen i mindre grad påvirkes»

Nye avbøtende tiltak

Økonomisk støtte til gjerder

Øyfjellet Wind AS har foreslått å yte økonomisk støtte til gjerder. Fylkesmannen har i sin høringsuttalelse uttalt at distriktet ikke har gjerdeanlegg i området som gjør at reinen kan flyttes samlet.

NVE er enig med Fylkesmannen og Øyfjellet Wind AS i at et økonomisk tilskudd til samlingsgjerder kan være et avbøtende tiltak som kan bidra til å oppnå en mer effektiv flytting som reduserer skadevirkningene for reindriften. Reinbeitedistriktet har imidlertid uttalt at det ikke er praktisk gjennomførbart å sette opp et gjerde på så kort varsel og det er derfor ikke et aktuelt avbøtende tiltak på nåværende tidspunkt.

Samling med helikopter og ekstra gjeting

Øyfjellet Wind AS har foreslått å yte økonomisk støtte til helikopter. Reinbeitedistriktet har i etterkant av møtet 3.4.2020 uttalt at de vil vurdere og benytte alle virkemidler for å gjøre vårflyttingen mest mulig effektiv, forutsatt at utbygger dekker disse utgiftene, f.eks. helikopter eller økt mannskap.

NVE velger derfor å fastsette et tilskudd som reinbeitedistriktet kan benytte til samling med helikopter og ekstra gjeting (økt mannskap) dersom reinbeitedistriktet mener det er hensiktsmessig og det vil bidra til å redusere skadevirkningene.

Tilskuddsbeløpet

Ingen av partene har uttalt seg om hvor store tilskudd som er nødvendige. NVE legger derfor til grunn erfaring fra tilsvarende saker og fastsetter en øvre grense for beløpet på 500 000 kroner. Partene kan imidlertid bli enige om et høyere beløp. Formålet med tilskuddsbeløpet er å redusere ulempene under vårflyttingen 2020.

Restriksjonsperiode

NVE legger til grunn at Jillen-Njaarke ønsker full anleggsstans i hele planområdet i perioden 1. april til 31. mai. Øyfjellet Wind AS har foreslått reinbeitedistriktet etter eget behov kan kreve én valgfri dag med anleggsstans, og de har i etterkant av møtet 3.4.2020 foreslått flere tiltak som blant annet innebærer kortere stans i perioder, i noen områder og flytting av maskiner.

Reinbeitedistriktet har behov for fleksibilitet og ønsker derfor full anleggsstans i hele området i hele perioden. Konesjonæren har på sin side behov for forutsigbarhet for å kunne styre anleggsarbeidet best mulig.

NVE vil peke på at allerede er bestemt i NVEs vedtak som godkjenner MTA-planen fra 18.12.2019 at «anleggsvirksomhet, som berører flytting av rein, skal stanses under flyttingen.» NVE mener forslagene fra Øyfjellet Wind vil være hensiktsmessige tiltak for å avbøte skadene for reindriften. Forslagene vil bidra til å oppfylle vilkåret om å stanse anleggsaktivitet som berører flyttingen.

For å redusere risikoen for skade på reindriften ytterligere, kan det være aktuelt at NVE fastsetter perioder med full anleggsstans som skal gjelde i tillegg til vilkåret omtalt i avsnittet ovenfor.

NVE mener anleggsstans i kortere perioder i noen områder ikke vil gi den nødvendige fleksibilitet som reindriften er avhengig av, og at reindriften også vil kunne skades av aktiviteter på lenger avstand. NVE mener derfor det er nødvendig og hensiktsmessig å fastsette full anleggsstans i en sammenhengende flytteperiode.

Reinbeitedistriktet mener det er nødvendig med full anleggsstans frem til 31. mai. Øyfjellet Wind mener det bør legges til grunn at flyttingen er gjennomført til 25. april.

NVE legger til grunn at tilskudd til flytting vil kunne bidra til at flytteperioden kan begrenses i tid og gjøre flyttingen mer effektiv. NVE vil derfor begrense perioden med full anleggsstans til 10. mai. For rein som fortsatt skulle være i området etter 10. mai, vil imidlertid vilkåret om stans av anleggsvirksomhet fra vedtaket som godkjenner MTA-planen fra 18.12.2019 som omhandler flytting av rein, gjelde:

«Anleggsvirksomhet, som berører flytting av rein, skal stanses under flyttingen.»

I perioden fra 10. april til 10. mai må Øyfjellet Wind eventuelt godtgjøre at de har skriftlig samtykke fra reinbeitedistriktet for å kunne gjennomføre anleggsaktivitet i vindkraftverket. I perioden etter 10. mai

peker NVE på at reinbeitedistriktet bør holde Øyfjellet Wind informert om hvorvidt det er reinsdyr i området. Dette vil bidra til at Øyfjellet Wind kan oppfylle vilkåret om stans i all aktivitet som kan berøre reindriften i denne perioden.

NVE vil påpeke at parter med rettigheter i samme området har en gjensidig tilpasningsplikt og at partene på en lojal måte må ta hensyn til hverandres virksomhet innenfor de tillatelser som er gitt og lovgivningen forøvrig.

Reindriftsloven § 22

Fylkesmannen har i sin høringsuttalelse påpekt at reindriftsloven § 22 inneholder et forbud mot at flyttleier «stenges». At flyttleien holdes åpne slik at reinen kan drives og forflyttes, er avgjørende for driften. Reindriftsloven § 22 verner reindriftsutøvere mot inngrep i flyttleier som medfører at reinen ikke lar seg drive langs leien. Hva som innebærer en stenging, avhenger av hvordan reinen reagerer på inngrepet. NVE har derfor satt som vilkår i vårt vedtak fra 18.12.2019 som godkjenner MTA-planen at anleggsvirksomhet som berører flyttingen skal stanses og vi har fastsatt ytterligere avbøtende tiltak i vedtaket av dags dato.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se informasjon om rett til å klage på siste side.

Det kan være utfordringer knyttet til koronaviruset, blant annet for saker som ønskes behandlet politisk. Dersom det ikke er mulig å sende en klage innen tre uker, må det sendes en begrunnet søknad om utsatt klagefrist til post@nve.no.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
direktør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt, Nordland
ØYFJELLET WIND AS

Kopi til:

Fylkesmannen i Nordland
Helgeland Friluftsråd
Naturvernforbundet i Nordland

Tina Berit Hætta
Vefsn kommune

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs e-postadresse er: nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none">- Skrive hvilket vedtak du klager på.- Skrive hvilket resultat du ønsker.- Opplyse om du klager innenfor fristen.- Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.